

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»

**на тему: «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на
прикладі туристичної агенції)»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Банєва Вікторія Володимирівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Карпов Володимир Анатолійович

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Дослідження конкурентоспроможності підприємств є надзвичайно важливим питанням, як для окремих підприємств, так і для країни в цілому. Конкуренція є об'єктивним законом розвинутої ринкової економіки, рушійною силою науково-технічного прогресу. У ринкових умовах висока ступінь конкурентоздатності підприємства це запорука успіху його подальшої діяльності та фінансового стану в цілому, адже конкурентоздатне підприємство має стійку ринкову позицію та високий стабільний прибуток.

Дослідженнями проблем конкуренції, конкурентних відносин та забезпечення конкурентоспроможності економічних суб'єктів займалися такі вчені та економісти як М. Портер, Р. Ешенбах, П. Зенге, К. Крістенсон, Г. Гамель, П. Друкер, І.З. Должанский, Т.О. Загорна, Т.В. Шмулевич, В.Н. Осипов, А.Н. Литвиненко, Б.В. Букринський та ін.

Метою дослідження є виявлення шляхів підвищення конкурентоспроможності туристичної агенції «Viki Travel».

Відповідно до мети дослідження поставлено наступні **завдання**:

- розкрити сутність поняття «конкуренція» та «конкурентоспроможність підприємства»;
- охарактеризувати фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства;
- розглянути методи оцінки конкурентоспроможності підприємства;
- надати загальну характеристику підприємства;
- провести аналіз фінансово-економічної діяльності туристичної агенції «Viki Travel»;
- визначити пріоритетні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- розрахувати та проаналізувати показники ефективності проекту;
- виявити можливі ризики та запропонувати шляхи щодо їх мінімізації.

Об'єктом дослідження є процеси підвищення конкурентоздатності підприємства з метою забезпечення довгострокової ефективності його функціонування.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні засади підвищення конкурентоздатності підприємства.

Методами дослідження було обрано наступні кількісні та якісні методи: аналіз (метод пізнання, який дозволяє розчленовувати предмети дослідження на складові частини); синтез (метод вивчення об'єкта у його цілісності, у єдиному і взаємному зв'язку його частин, тобто, на противагу аналізу, даний метод дає можливість з'єднувати окремі частини чи сторони об'єкта в єдине ціле); метод порівняння (процес зіставлення предметів або явищ дійсності з метою встановлення схожості чи відмінності між ними, а також знаходження загального, що може бути властивим двом чи декільком об'єктам дослідження); графічний метод (передбачає зображення взаємозв'язку між двома ознаками у вигляді лінії або сукупності крапок); нормативний метод (заснований на використанні при розробці плану нормативної бази: встановлених, науково обґрунтованих і прийнятих підприємством

(або законодавчо закріплених) обмежень за різними показниками та характеристиками його економічної діяльності).

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, фінансова звітність ФОП Банєв С.В.

Публікації. Результати дослідження було опубліковано у «Науковому студентському віснику» факультету економіки та управління підприємництвом на тему «Тенденції розвитку ринку туристичних послуг України».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи підвищення конкурентоспроможності підприємства»** розглянуто сутність поняття конкуренція та конкурентоспроможність підприємства; наведено характеристику факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства.

У другому розділі **«Аналіз конкурентного стану туристичної агенції «Viki Travel»** наведено загальну характеристику туристичного підприємства; проведено аналіз його фінансового стану; здійснено оцінку конкурентоспроможності підприємства.

У третьому розділі **«Економічне обґрунтування шляхів підвищення конкурентоспроможності туристичної агенції «Viki Travel»** розраховано критерії економічної ефективності розробленого проекту, виявлено можливі ризики, пов'язані з його функціонуванням.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити такі висновки, основні з яких такі.

1. Конкуренція – економічний механізм взаємодії й боротьби між підприємствами, що функціонують на ринку з метою одержання прибутку через задоволення різноманітних потреб споживачів. Конкуренція є головною рушійною силою ринку, а сам продукт є зняряддям конкурентної боротьби.

2. Конкурентний статус сервісного підприємства – це його позиція в конкурентній боротьбі, своєрідний показник його положення на ринку. У цьому розумінні конкурентний статус використовується для визначення порівняльних конкурентних позицій підприємств на ринку.

3. Конкурентоспроможність – це здатність об'єкта, що характеризується ступенем реального чи потенційного задоволення ним певної потреби у порівнянні з аналогічними об'єктами, представленими на певному ринку. Конкурентоспроможність визначає здатність витримати конкуренцію у порівнянні з аналогічними об'єктами.

4. Проведення дослідження та виявлення факторів, що позитивно та негативно впливають на формування конкурентоспроможності підприємств дало можливість встановити взаємозв'язок між стимулюючими (що позитивно впливають) факторами та створенням й зміцненням конкурентних переваг, що є основою формування конкурентоспроможності підприємств. Щодо факторів, які негативно впливають на

конкурентоспроможність підприємств, то вчасне їх виявлення та з'ясування причин їх виникнення та шляхів подолання допоможе мінімізувати негативні наслідки їхнього впливу на формування конкурентоспроможності підприємств.

5. На сьогодні як закордонна, так і вітчизняна практика економічного управління виробила цілий ряд методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. Кожен з них має як свої переваги, так і недоліки, а тому досить часто необхідним є застосування системи методів для більш повної оцінки конкурентоспроможності того чи іншого підприємства з урахуванням особливостей його господарської діяльності.

6. Туристичне агентство «Viki Travel» було відкрито 28 лютого в 2017р. Засновником фірми є Банев С.В., директор – Калашников В.Н.

7. Аналіз показників оцінки фінансової стійкості дає інформацію, що підприємство «Viki Travel» є фінансово незалежним, його капітал знаходиться в мобільній формі.

8. Аналіз показників ділової активності «Viki Travel» дозволяє зробити висновок, що підприємство не зазнає складнощій з розрахунками по вже наданим послугам, причому динаміка розвитку цього аспекту діяльності підприємства за період часу, що аналізується, має негативний характер. Ефективним також є використання підприємством власних основних фондів. Динаміка обсягів реалізації також має негативний характер.

9. Виконавши порівняльний аналіз основних економічних показників діяльності туристичних підприємств, таких як чистий дохід від реалізації, фондівіддача, коефіцієнт автономії, коефіцієнт абсолютної ліквідності та ін. Можна зробити висновки, що лідером є Туристична агенція «Viki Travel», а основним конкурентом – Туристична агенція «SV вояж».

10. Чиста приведена вартість проекту складає 113689 грн, що свідчить про загальну ефективність проекту з урахуванням вартості грошей у часі.

11. Середня норма рентабельності для проекту складає 98,13%, індекс прибутковості – 2,19, а внутрішня норма рентабельності – 233,80%. Усі три показники вказують на те, що інвестування у бізнес, що аналізується, є ефективним як враховуючи зміну вартості грошей у часі, так і без такого врахування.

12. Термін окупності проекту відображає той період часу, по закінченні якого вкладені у проект кошти повернуться до інвестора через прибуток, що генерується проектом, а після його завершення – почнуть приносити чистий прибуток. Для запропонованого проекту цей період часу складає 9 місяців, з урахуванням зміни вартості грошей у часі також 9 місяців, що є достатньо реальним відображенням процесів, що проходять в поточних реаліях економічного стану України.

13. Загальний аналіз показників, що наведені вище, дозволяє зробити висновок про абсолютну прибутковість проекту, що аналізується, за всіма критеріями оцінки його ефективності.

АНОТАЦІЯ

Банєва Вікторія Володимирівна, «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на прикладі туристичної агенції)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом». – Одеський національний економічний університет. – м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процеси підвищення конкурентоздатності підприємства з метою забезпечення довгострокової ефективності його функціонування.

Розглянуто сутність поняття конкуренція та конкурентоспроможність підприємства; наведено характеристику факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства.

Наведено загальну характеристику ТА «Viki Travel»; проведено аналіз його фінансового стану; здійснено оцінку конкурентоспроможності підприємства.

Розраховано критерії економічної ефективності розробленого проекту, виявлено можливі ризики, пов'язані з його функціонуванням.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкуренція, підприємство, проект, проектний аналіз.

ANNOTATION

Banyeva Viktoriya "Ways to improve the competitiveness of the enterprise (on the example of travel agency)".

Thesis for Master degree in specialty "Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges" under the program "Economics, Planning and Business Management". – Odessa National University of Economics. – Odessa, 2019

Master's qualification work consists of three sections. The object of research is the processes of increasing the competitiveness of the enterprise in order to ensure long-term effectiveness of its functioning.

The essence of the concept of competition and competitiveness of the enterprise is considered. The characteristics of the factors influencing the competitiveness of the enterprise are presented.

The general description of travel agency is presented; an analysis of its financial status. An assessment of the company's competitive position has been made.

The criteria of the economic efficiency of the developed project are calculated, the potential risks associated with its functioning are identified.

Keywords: competitiveness, competition, enterprise, project, project analysis.